

Թոշնագրի մ Բուվեյթում, եւս մեկ գոհ Չակարսայում

Թոշնագրի մ վարակված երկու թռչուն է հայտնաբերվել Բուվեյթում անցյալ Եարաթ: Այդ մասին երեկ հայտարարել է երկրի գյուղատնտեսության նախարար, Եյիս Ֆահր Սալեմ ալ Սաբահը: Նրա խոսքերով, առաջին դեմքը բացահայտվել է Բուվեյթի օդանավակայանում, ներկված թռչունների խմբի սուղաման ժամանակ, երկրորդը՝ Եուվաի-նյա մի առանձնասան մեջ:

Նախարարը չի մանրամասնել, թե որտեղ ինչ թռչուններ են եղել եւ որ երկրից են բերվել: Չի նշել նաեւ բացահայտված վիրուսի տեսակը: Փորձագետները կարծում են, որ Պարսից ծոցի երկրները ենթակա են թոշնագրի մ վսանգին, Բանգի չվող թռչունների ճանապարհին են: Լուրջ դրսեւորում է նաեւ այդ երկրներում բազմաթիվ իրականացվող ուսուցողական լայն տարածումը:

«Մոնր» թերթը տեղեկացնում է, որ Ինդոնեզիայի մայրաքաղաք Զակարսայում թոշնագրի մ զոհերի թիվը հասել է 6-ի: Վերջին զոհը 16-ամյա մի աղջնակ է, որն ապրում էր թոշնագրի մներից մեկի մոտակայքում: Նրա հիվանդության հարուցիչը վերստուգման է ենթարկվելու Ա-

Ողջադառնության համաժխարհային կազմակերպության լաբորատորիայում:

Երեկ Չինաստանի գյուղատնտեսության նախարարությունը հայտարարել է երկրում թոշնագրի մ H5N1 վսանգավոր վիրուսի երկու նոր օջախների հայտնաբերման մասին: Երկրում հայտնի 6 օջախներից 3-ը Լյաոնիցի նահանգում են (Կիոսիս-արեւել): Վարչապետ Վեն

Տզյաբաոն կարծում է, որ Չինաստանը հայտնվել է «Եւս լուրջ իրավիճակում»: Լյաոնիցիում դասվասվել է 13,9 մլն թռչուն, բայց դասվասանյութը Եւս անոթակ է:

Պեկինը 10 մլն դուլար է հասկացրել Լյաոնիցիում թոշնագրի մ դեմ մղվող մայրախիմ: Ուսիկանությունը եւ բանակին կարգադրված է մասնակցել թռչունների ջարդին:

Պ. Բ.

Նախագահ Բոչարյանի հունաստան կատարած այցը լայն արձագանք է գտնում Թուրքիայում

ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Բոչարյանի հունաստան կատարած այցը չի վրիպել թուրքական զանգվածային լրատվամիջոցների ուշադրությունից: Նոյեմբերի 9-ին այցին արձագանքեցին թուրքական համայնքի հեռուստատեսությունը ու կիսադաշնակա «Ամսադու» գործակալությունը, իսկ հաջորդ օրը՝ «Յուրիեթի» եւ «Ռադիկալի» գլխավորությամբ կենտրոնական մի Եւրո թերթեր:

Դրանցից «Ռադիկալը» «Աթենքում ու Երեսանը ձեռն-ձեռն» վերնագրով գրում է, որ հունաստանի նախագահ Կարոս Պապուլիսը Եւրոպայից Թուրքիային մեղադրել նաեւ Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Բոչարյանի Աթենք կատարած այցի ընթացքում: Եւս թերթի, նա «հոյակապ» է որակել հունաստան-Հայաստան հարաբերությունները եւ հանդիման ավարտին ասել է. «Հայաստանը հունաստանի դեմ ունի մի բարդ հարեւան, ինչպիսին Թուրքիան է, այդ իսկ

դասճանով բոլորից լավ է հասկանում հույն-թուրքական հարաբերություններում առկա խնդիրները»:

Ինչ վերաբերում է ՀՀ նախագահին, ապա «Ռադիկալը» գրում է. «Բոչարյանը բոլորովին չանդրադարձավ Թուրքիային, դարձադեմ Հայաստանին ցուցաբերած աջակցության համար իր Եւրոպայում իր Եւրոպայում հայտնեց հունաստանին»: Նույն տեղեկությունները «Հունաստանի» եւ Հայաստանի նախագահները լեւոնդասում են Թուրքիային» վերնագրով հայտնում է նաեւ «Յուրիեթը»: Սակայն, ի տարբերություն «Յուրիեթի», «Ռադիկալը» անդրադառնում է նաեւ Աթենքում ՀՀ նախագահի մասին տրված ընթրիքին, որտեղ հունաստանի նախագահն ասել է. «Թուրքիան դեմ է հաւսվի իր անցյալի, անցած դարաւերջին դարբերական տեղահանությունների եւ հայերի դեմ իրագործած ցեղասպանության ոճրագործության հեջ»:

Ն. Չ.

Մեր ժամանակների նոր օսվեցիմներ

Թուրքական մասնույն ամերիկյան սւվերային սաժամասկայրերի մասին

Վերջին Երջանում Մ. Նահանգների եւ այլ երկրների բազմաթիվ թերթերում հոդվածներ են հրատարակվում աբխազի սարքեր անկյուններում գործող Կենտրոնական հեռախոսակալան վարչության (ԿԿԿ) «գաղսնի սաժամավայրերի» մասին: Մարդու իրավունքների դաշտում մի Բանի կազմակերպությունների հավաստմամբ, կասկածելի անձինք առեւտրվում են այդ գաղսնի վայրերում հարցախոսվում եւ անգամ սղանում են: Այդ գործողություններում ընդգրկված են, ըստ այդ աղբյուրների, ինչպես ամերիկյան ռազմական բազաներն օտար երկրներում, նրանց ինքնաթիռները, այնպես էլ ԿԿԿ-ի հեռախոսակալան ցող այլ երկրների հեռախոսակալան ծառայությունները:

Այս երեսույթին է անդրադառնում թուրքական «Ենի Եաֆա» օրաթերթի Նոյեմբերի 3-ի կայրերը: Ստրեւ ուրու հասկաններ այդ հոդվածից, որտեղ այդ վայրերը «Մ. Նահանգների Օսվեցիմ» են որակվում:

«Կառավարությունների կողմից հովանավորվող մարդկանց մասնաճանգվածները հեջհեջ դառնում է մղձավանջ անբողջ աբխազիում: Պե՛տ է Բողալեյն ԿԿԿ-ի կողմից կամ նրա անունից իրականացվող նման անօրեն գործողություններն ու մարդկության դեմ ուղղված ոճրագործություններն այս երկրում, հարցնում է Իբրահիմ Զարալյուք, որի հոդվածը կրում է «Ովե՛ր էին Մսամբուլից օղ բարձրացած ԿԿԿ-ի ինքնաթիռում» վերնագիրը: Հողվածագիրը ինտարկում է ընդհանրապես Թուրքիայի դեմ այդ անօրեն գործողություններում եւ առեւտրվումներում, որոնք ամերիկյան դեմության հովանավորություն են վայելում, եւ մասնավորապես մարտի 7-ին Մսամբուլից Կողմնահազեն մեկնած ինքնաթիռի հարցը, որը 23 ժամ Դանիայի մայրաքաղաքում մնալուց հետո մեկնել է նախ Իռլանդիայի Կեֆլավիկ օդանավակայանը, ապա դեմոյ անոու մի վայր Մ. Նահանգներում:

Երբ դարվել է, որ ինքնաթիռը դաշակառնում է ԿԿԿ-ին, Դանիայի դաշակառնության նախարարության խոսնակ Ֆրենկ Սենը՝ «Յուրիեթը» ձախակողմյան ընդդիմադիր կուսակցությունից, բացատրություն է դադարեցրել արձանդախարար Պեր Սիդա Մոլեթից, որը դժվարացել է ինքնաթիռի ժամանման դասճանգները նշելու: Դանիայի կառուց նախարարությունը հաստատել է, որ Ռ221SG համարով ինքնաթիռն իրավայրեջ է կատարել Կողմնահազենում: Հեջազայում դարվել է նաեւ, որ Դանիայի օդային տարածքն օգտագործվել է նույն նդասակով 2001 թ.-ից: Եվեդիայի դեջակալան հեռուստատեսու-

թյունը ոու ժամանակ անց հաղորդել է, որ Թուրքիայի անվսանգության աբխազակիցներն ինքնաթիռների անձնակազմին են հանձնել մի Բանի մարդկանց, որոնք, ըստ Մ. Նահանգների կառավարության սվայլների, ահաբեկիչներ են եղել: Այդ անձնակառույցների ինքնությունը գաղսնի է մնացել: Նրանց զրկել են բոլոր իրավական իրավունքներից, եւ անհնարին է նրանց մասին տեղեկություն ստանալ: Գործողությունները կատարվել են Gulfstream S VIP ինքնաթիռներով: Ծառայությունը մասուցել է Premier Executive Transport Services ընկերությունը, որի ինքնաթիռները գաղսնի թռչիմներ են կատարել դեմոյ Բաղդադ, Զուվեյթ, Զարաչի, Ռիադ, Դուբայ, Տաբեքո, Բաու եւ Ռաբաթ 2001 թ. սեպտեմբերյան իրադարձությունից հետո: Եւս «Վաչիսգոն փոս» թերթի սվայլների ինքնաթիռներից մեկի ողչին նշված է եղել N3779P համարը: Իսկ Մսամբուլից Կողմնահազեն մեկնած ինքնաթիռը դաշակառն է Path Cooperation ընկերությանը:

Հողվածագիրն այնուհետեւ հիեցնում է, որ հուլիսի 4-ին «Անդրակիանոսային կսանքների կենտրոններ» հողվածում դարձյալ անդրադարձել է այդ թեմային: Տեղեկություններ կան, որ ԿԿԿ-ն այդ առեւտրված մարդկանց դառնում է նաեւ Օվկիանայում Երջող նավերի վրա: ՄԱԿ-ի կսանքների գծով հասով ներկայացուցիչ Մանֆրեդ Նովակի հայտնաբերումներով, «լուրջ ենթադրություններ կան, որ Մ. Նահանգներն առեւտրված մարդկանց միջազգային ջրերում թափառող «ուրվական նավերի» վրա է դառնում, խուսափելու համար իրավական եւ բարոյական դաշակառնությունից: Տաժամավայրերից մեկնել է Հնդկական օվկիանոսում գտնվող 1,600 կմ երկարությամբ Դիեգո Գարսիա կղզին է: Եւս հողվածագիրն, այնտեղից Բ52 կործանիչներն են հարձակվել Աֆղանստանի եւ Իրաքի վրա: Մյուսները, ըստ «Վաչիսգոն փոսի», գտնվում են Արեւելյան Եվրոպայի երկրներում, որոնք Մ. Նահանգների նոր դաշակիցներն են:

«Եւ չեմ կասկածում, որ դրանից ամենամեծ ծածբարը գտնվում է Լեւհաստանում: Դրանու դասնության մեջ հիեասակվելու են որոշե Մ. Նահանգների օսվեցիմներ», հողվածի վերջում գրում է Իբրահիմ Զարալյուք՝ ավելացնելով. «Մեմ իրավունք ունեմ իմանալու, թե որտեղ եւ ի՞նչ տայամներում են գտնվում հարյուր հազարավոր «անհեջ կորած» մարդիկ, որոնք ոչ ոքի չեն կարող դիմել օգնություն ստանալու համար եւ որոնց չեն դասում հրադարակայթերն»:

Ուկրաինացիները խրամաս են փորում ռուս-ուկրաինական սահմանի վրա

Ուկրաինացի սահմանադաշնակներն սկսել են մեկ մեջ խորություններ խրամաս փորել ռուս-ուկրաինական սահմանի երկայնով: ԻՏՍՈ-ՏՍՍՍ գործակալության տեղեկությունների համաձայն, արդեն մի Բանի հարյուր մեջ երկարությամբ խրամաս է փորվել Խարկովի եւ Բելգորոդի մարզերի միջեւ: «Կազանչյա լոդան» կոչվող սահմանադաշնակ ուղեկալի Երջանում:

Տվյալ գործողությունն իրականացվում է Ուկրաինայի անվսանգության ծառայության աբխազակիցների եւ սահմանադաշնակների նախաձեռնությամբ: Խրամասը փորվում է ռուսաստանցի գործընկերների համաձայնությամբ եւ կոչված է կանխելու Երջանցիկ ծանաղարհներով մասնաճանգների թափանցման հնարավորությունը:

Գործակալության սվայլներով,

միայն Խարկովի մարզի Դերգաչովի Երջանում նման Երջանցիկ ծանաղարհների կամ սայլուղիների թիվը Բանից ավելի է: Մասնաճանգները հեջ դրանցով են փորում տեղափոխել անօրինական աղբյուրների միջեւ 90 տկոսը: Միայն այս տարի սվայլ ուղղության վրա կալանվել է իրավախախտների 10 ավսոմեբեւ, հայտնաբերվել 17 խոուր գաղսնաբան:

Ամմանում ահաբեկչությունների դաշակառնությունն սսանձնել է «Ալ Ղաիդան»

Հորդանանի մայրաքաղաք Ամմանի 3 խոուր հյուրանոցներում չորեքԵարթի ու Երեկոյան տեղի ունեցած ահաբեկչություններից զոհվել են անվազն 67 եւ վիրավորվել մոտ 300 անձինք: Պայթյուններն իրար հաջորդել են մի Բանի ուղեի տարբերությամբ: «Գրանդ Հայաթ» եւ «Ռեդիսոն» հյուրանոցներում պայթյունները որոտացել են այն դաիին, երբ երկու հյուրանոցների ռեսուրաններում հարսանկան հանդիսություններ էին անցկացվում բազմաթիվ իրավիրայլների մասնակցությամբ: Երրորդ ահաբեկչությունը տեղի է ունեցել «Դեյզ ինն» հյուրանոցի մուսի մոտ, որտեղ պայթել է ականված ավսոմեբեւ: Այս դեմոյում ահաբեկիչը չի հասցրել մուսի գործել հյուրանոցի տարածք: Իսկ առաջին երկու դեմոյերում գործել են հյուրանոցներ թափանցած մահադաշնակ ահաբեկիչները:

Պայթյունների դաշակառնությունը երեկ սսանձնել է «Ալ Ղաիդայի» իրաբյան մասնաճյուղը: Այդ մասին հայտարարվում է իսլամիսների ինտերնետային կայրեջրից մեկում: Իրաբյան մասնաճյուղի առաջնորդը հորդանանցի Աբու Մուսաբ ալ Չարաուփն է, որը հայտնի է իր հայրենիի արեւսամեջ իեխանավորների հանդեմ թունդ ասելությամբ:

Փորձագետներն ընդգծում են, որ Ամմանը վաղուց դարձել է իրաբյան «Ալ Ղաիդայի» գլխավոր թիրախներից մեկը, Բանի որ յուրօրինակ տարանցիկ կեյ է Իրաբ մեկնող բանվորների համար:

Հորդանանի իեխանություններն ահաբեկչությունների կադակցությամբ փակել են երկրի գամաբային սահմանները: ՀինգԵարթին հայտարարված էր ոչ աբխազանբային օր, ոսիկանության կարգախոսները վերահսկում էին բոլոր հասարակական վայրերը:

Չոհերի մեջ մասը հորդանանցիներն են: «Ալ Չազիրա» հեռուստաընկերությունը հաղորդում է, որ սղանվածների թվում է Պաղեստինյան ինքնավարության հեռախոսակալան ծառայությունների դեջ, գեներալ-մայոր Բաեի Նաֆեն: Պայթյունների ժամանակ նա «Գրանդ Հայաթ» հյուրանոցում էր: Չոհերի մեջ են նաեւ դաղեստինցի գնդադեջ Արեդ Ալլունը, Եգիպտոսում Պաղեստինի դեմոյանության առեւտրական կցող Չիհադ Ֆաթուն եւ ուրեբեր:

Պայթյունների կադակցությամբ ՄԱԿ-ի գլխավոր Բարսուղար Կոֆի Անանը չեղյալ է հայտարարել Նոյեմբերի 10-ին Հորդանան կատարելի իր այցելությունը:

Պ. Բ.

Պայթյուն եւ առեւտրվածներ Իրաբում

Երեկ առավոտյան Բաղդադի կենտրոնում երկու մահադաշնակ ահաբեկիչներ պայթյունիկ սարք գործի են դրել «Երաթոն» եւ «Պաղեստին» հյուրանոցների մոտ գտնվող ռեսուրանում: Սովորաբար այնտեղ համախում են Իրաբ եկած օտարերկրացիները: Այդ երկու հյուրանոցներում կենում են նաեւ օտարերկրացի լրագրողներ:

«Մֆայ Նյուզ» հեռուստաընկերության սվայլներով, ուժգին պայթյունից զոհվել են 35 եւ վիրավորվել 20 անձինք: Այլ աղբյուրների սվայլներով, եղել է իրայն մեկ մահադաշնակ ահաբեկիչ: Մղանվածներից 7-ը ոսիկաններ են, մյուսները՝ Բաղդադիական անձինք: Ականաես ոսիկաններից մեկի խոսքերով, պայթյունն իրականացրել է ռեսուրան մասն ահաբեկիչը, որը մահադաշնակ գոթի է ունեցել:

Նախորդ օրը Բաաբուբա Բաղդադում (Բաղդադից հյուսիս) ականված ավսոմեբեւ էր պայթեցվել ոսիկանության դաշակառնի մոտ: Ֆրանսոյթի սվայլներով, աղաիվածների թիվը 5 է, վիրավորներից՝ 9:

«Ազատություն» ռադիոկայանը հաղորդում է, որ Իրաբում երեկ առեւտրվել են խորհրդարանի նախագահի եղբայր Խաթիմ ալ Հասանին եւ նրա երկու թիկնաղաիները: Երեւն էլ անհեջացել են առավելապես Բաղդադի Զիրուս Բաղդադում:

Խորհրդարանի նախագահի մյուս եղբայրը՝ Կաիս ալ Հասանին հայտարարել է. «Խաթիմին առեւտրվել են մոտալու ընտրությունների կադակցությամբ: Առեւտրվածները նրան են ընտրել խորհրդարանի նախագահի եղբայրը լինելու դասճանգով»:

Աղայթմ որեւէ խմբավորում դաշակառնությունն չի սսանձնել Խաթիմ ալ Հասանիի առեւտրվածն համար եւ վրկազին չի դադարեցրել: Զիրուսում Խաթիմը գրաղվում էր ավսոմեբեւայի ներմուծմամբ եւ վաճառով:

Հրաժեշտի խոսքեր

Կարծես հռովմեացի էին ասում, որ հանգուցյալի մասին կամ լռելի լռել, կամ էլ լավ լռելի խոսել:

Ահավասիկ՝ մեր սիրը ճմլելով մեզանից հեռանում է մեկը, որում մասին միայն լավ կարելի է խոսել, հիացմունքով խոսել, սիրով խոսել, գովասանքով խոսել, ավստասանով խոսել: Մի էակ, որ գեղեցիկ էր, մեկը, որ չէր հագնում գեղեցկություն:

Մի մարդ, որ ոչ մեկուն վնաս չէր լուրջաբան, ոչ մեկուն հանդեպ չար չէր եղած, չէր կրնար ըլլալ, չէր կրնար փորձել, որովհետև բարի ծնած էր լուրջաբան, առասպածն էր չունեցած նյութական կարողություններով: Ընկերասեր, դժվարության ժամանակ իր ընկերոջ կողմին կանգնող, իր ընկերոջ ամենափոքր անհանգստության համար սազնադող, մտախոհող, ֆիզիկապես հրաշալի առողջ, չնվազող, ոչ մի անգամ կյանքին չհայտնող, ոչ մի անգամ չձգտող փախկանքների, մեղի կյանքին: Վանականի ժուժկալությամբ աղոթող: Իր արվեստանոցում ընդմիջման ժամին խառած կարտֆիլը գոլում եւ ուտում էր իբրև համադամ:

Նկարչությանը վերաբերող կրոնական երկյուղածությանը, նկարչությունը ընդունելով իբրև կյանքի բարձրագույն, ազնվագույն արժեքներ, կերպարվեստը՝ սաճար Աստուծո հետ հաղորդակցություն: Ինքը՝ նվիրյալ ստասավոր այդ սաճարին: Իր անուր արվեստանոցը ամեն օր մտնող իբրև վեհադեմի թաղամաս:

Մեղեգագործելու ազատությունը իր սրբությունը սրբոցն էր, որում համար կյանքը կուտար:

Նկարչությունը իր հայրենիքն էր, ինքը՝ զինվոր այդ հայրենիքին: Նա արդեացավ իր հայրենիքին մեջ եւ մեռավ իբրև ֆաջ զինվոր:

Զինվորը երիտասարդ է մահանում, որովհետև թայֆարը երիտասարդի գործն է: Լավիմիան մեռավ վրձինը ձեռքին: Մարդոց ստեղծած ժամացույցը, օրացույցը, սարեցույցը իրեն հետ կապ չունեին, ինքը ուներ իր օրացույցը՝ ինքը մեկ սարի ուներ, որ կապ չունեի ծերություն հասկացողության հետ: Չեն ձանաչում մեկը, որ ինքզինքն եւ կյանքին հետ այնքան համերաշխ եւ ներդաշնակ արդար ըլլար:

Կյանքը Լավիմիայի համար արթուն վիճակն էր, նկարելու ժամանակը, լուրջաբան սկարացավ մի լուրջ միայն եւ մեջ...

ՀԱՅՐԵ ՀԱՄԵՐՆԵՐ

Լավիմիա Բաժբեուկ-Մելիքյան

Արդի հայ արվեստի երկրագունքին առաջնություն հաճելի անակնկալ էր ստասում, ծրագրել էին կազմակերպել մեր սաղանդավոր նկարչուհի Լավիմիա Բաժբեուկ-Մելիքյանի վերջին ստեղծագործությունների ցուցահանդեսը: Ավաղ, իր անակնկալ մահը կանխեց այդ ծրագիրը եւ դարձավ մեզ համար, արդի հայ կերպարվեստի համար ավելի մեծ ու ողբերգական անակնկալ:

Լավիմիա Բաժբեուկ-Մելիքյանին ծանաչել են 1950-ական թվականների վերջերից: Ծայրահեղ աշխատասեր, արակարգ եռանդուն, միայն ու միայն արվեստով աղոթող իր ինքնօրինակ էությամբ նա դարձավ 60-ականներին արվեստի աստղերից մեկը գեղեցկարիչների նոր սերնդի փայլուն դեմքերից մեկը: Իր արվեստով, իր մտածողությամբ ու իր հավաստով Լավիմիան հարազատացավ իր սերնդի նկարիչներին, նրանք էլ՝ Լավիմիային:

Իր բոլոր ամառները Լավիմիան անց էր կաց-

նում Հայաստանի հեռավոր գյուղերում: Նա ցած էր սիրում Հայաստանի բնաշխարհը, ուղղակի կապված էր հայ գյուղի կյանքի հետ, մի ֆանի գյուղ կար, որոնց նա ուղղակի սիրահարված էր: Լավիմիան նախընտրում էր լեռնային խոտհատում, հեռավոր գյուղերը: Լավիմիան բազմաթիվ կսավներ ուներ, որոնց թեման հայ գյուղն է: Գյուղաշխարհի իր լուսերները եւ գյուղի մարդկանց իր հրաշալի դիմանկարները իրականում Հայաստանի իր սրտի վրա վերադարձնում էին: Մոսկվայի գյուղից, Պետերսբուրգից եւ այլ գյուղերից բերած իր անզուգական բնադասերներն ու նախադրումները հիմնավորց հողի ու միայն ու միայն իրենց մեջ: Իր այդ գործերով էլ Լավիմիան դարձավ ըզըզայի ու իսկական իրադասության հրաշալի օրինակ:

Հետ ժամանակները փոխվեցին եւ ցած փոխվեցին: Փոխվեցին եւ մարդիկ, փոխվեցին ցածը եւ այն էլ՝ անձանաչելիորեն: Լավիմիան էլ փոխվեց, բայց փոխվելով մնաց նույնը, նույն Լավիմիան՝ ավելի գեղեցիկ:

Իր վերջին ցրանի գործերը փոփոխված ժամանակի էությունը առավելագույնս արտահայտող սրտանկարներ էին: Այդ գործերի կառուցողական շունչը, ոգին զարմանալի կերպով համահունչ էին հայ ազգային արվեստի մոնումենտալ մտածողության հետ:

Լավիմիա անը միջոց ներդաշնակ էր իր արվեստին, եւ դրանով էլ սիրելի էր միջավայրի ու ցրադասի մարդկանց:

Համընդ Լավիմիայի մեծ կորցրված արդի հայ արվեստի գործը անհասկանալիություններից մեկին, մեր ընկերոջը, մեր բողը, որ ոտից գլուխ արվեստ էր իր ողջ էությամբ, մարդասիրությամբ, ազնվությամբ...

Լավիմիան սյուն էր, մեկը այն սյուններից, որի վրա կանգնած է արդի հայ գեղանկարչությունը: Լավիմիան փլվեց սյունի ղեռն...

ՀԱՅՐԵ ԽԱՇՏԱՐՆԵՐ

«Միմասի դիմանկար», 1965

Իր մահկանացուն կնեց եւ մի սաղանդավոր հայ մարդ՝ Լավիմիա Բաժբեուկ-Մելիքյանը՝ գեղանկարիչ, Հայաստանի ժողովրդական նկարիչ, Ռուսաստանի Ռազմության գեղարվեստների ակադեմիայի անդամ, դուստրը հռչակավոր Ալեխանդր Բաժբեուկ-Մելիքյանի...

Նա նկարչական հրաշալի մի սերնդի մարդկանցից մեկն էր, որ սաղանդավոր նկարիչների սովոր խմբի մեջ կարողացավ հաստատել իր անառարկելի էս-ը, իր անհասկանալիությունը:

Լավիմիա Բաժբեուկ-Մելիքյանի անհասկանալիություն մեջ զարմանալի ցած բան կար: Ինձ, օրինակ, զարմացում էր, որ Թիֆլիսում ծնված, ֆաղափային կյանքի ու կենցաղի մեջ աղյուսակ ու մեծացած, մոսկվաներում իր ուսանողությունը անցըրած Լավիմիան առիմնող մի նվիրվածությամբ կապված էր հայ գյուղի ու հայ գյուղի լուրջ մարդկանց: Հիշում են, թե ինչ հուզումով ու հիացումով

Հայրիկի Ալեխանդր Բաժբեուկ-Մելիքյանի հետ:

եր լուսնում Սեանի լեռնային գյուղերում իր արած «հայնագործություններ» մասին: Լավիմիան ուղղակի սիրահարված էր գյուղի մարդկանց, նրանց մասին խոսում էր սիրով եւ սխալմանով, գյուղի աշխատավորները՝ ճղամարդիկ, կանայք, երեխաները, իր տղավորությունների մեջ իր հարազատներն էին,

թանկ ու սիրելի անձնավորություններ: Լավիմիան այնպես էր կապված հայ գյուղին, այնպես զիստե Հայաստանի բնությունն ու հայ բնաշխարհը, որ ինձ մնում էր միայն զարմանալ իր իմացության, իր նվիրումի, իր հուզումի ու հիացումի վրա, մանավանդ որ ես՝ գյուղում ծնված ու մեծացած, ցած լավ գիտեմ, այստե կոչված, ֆաղափային-ֆաղափայինների վերաբերմունքը գյուղի ու գյուղացիների հանդեպ:

Լավիմիայի նկարագրի մեջ լուսանկարչական աղջկական ինչ-որ բան կար՝ միջոց երիտասարդ, միջոց կրակոս, միջոց ավուրով լի, որովհետև հոգին էր երիտասարդ, որովհետև ոգով էր տոկուն: Ցուցահանդեսներին հայնվում էր, ցույցում ու անհետանում՝ միջոց իր նկարչությանն ու իր արվեստանոցը վերադառնալու համար:

Ես չեմ ուզում խոսել իր նկարչության մասին, որովհետև իր նկարչությունը խոսում է իր մասին: Միայն թե մեծ անարդար եղանակ իր նկարչության հանդեպ, չկարողացանք

միջոց գնահատել, իր նկարչության մասին չհասցնել այն խոսքը, որ լուսնավոր էին ասելու եւ որին նա արժանի էր: Եվ մեղավորը մեծ եմ, այլ ոչ թե ինքն ու իր նկարչությունը:

Ես ուզում եմ խոսել մարդու մասին, որովհետև որեւէ մարդ աշխարհում անփոփոխելի ու անկրկնելի է: Լավիմիայի հեռացումը մեզ համար ծանր կորուստ է:

Դժվար բան է լինել նշանավոր մարդու զավակ, կրել հռչակավոր ազգանուն եւ լինել ընդգծված վառ անհասկանալիություն: Երեւի դժվար բան էր հայ նկարչական աշխարհում լինել Բաժբեուկ-Մելիքյան, մանավանդ որ այդ ազգանվան փառի աստղը մեր կյանքի վերջին սասնանյակներին շարունակ բարձրանում ու բարձրանում էր...

Եվ հաստատ, առանց երեւի, դժվար, ցած դժվար բան էր լինել Բաժբեուկ-Մելիքյան, բայց՝ Լավիմիա:

Եվ նա եղավ...

ՅՈՒՐԻ ԽԱՇՏԱՐՆԵՐ

Նախադրումներ Լավիմիա Բաժբեուկ-Մելիքյանի վերջին աշխատանքներից:

